

UNIVERSITY OF MUMBAI

FORM FOR SUBMISSION OF STATISTICAL INFORMATION RELATING TO THE UNIVERSITY DEPARTMENTS FOR INCLUSION IN THE ANNUAL REPORT OF THE UNIVERSITY.

FOR THE YEAR 2010 - 2011

(Period: 1st April, 2010 to 31st March, 2011)

1. Name of the University Department & Year of Establishment : Department of Sanskrit
Year 1963
2. Name of the Head of the Department Along with his Academic Qualification : Dr. (Mrs.) Gauri Mahulikar
M.A., Ph.D.
3. Teaching & Research staff as on 31st March, 2011 : 04 Teaching
04 Research
(Note: Please mention number only)

Time	<u>Sanctioned Staff</u>		<u>Staff in Position</u>	
	Full Time	Part Time	Full Time	Part
i) Professor	1	--	1	--
ii) Reader	1	--	1	--
iii) Lecturer	2	--	2	--
iv) Research Associate	1	--	--	--
v) Others (Please specify the designation)	--	--	1(Adjunct Prof.) 1(Teaching Asst.) Total - 02	--
4. Number of teachers belonging to SC. : ST, DT & NT, as on 31st March, 2011			01 (SC)	

	<u>Scheduled Castes</u>		<u>Scheduled Tribes</u>		<u>Donotified & Nomadic Tribes</u>	
	M	F	M	F	M	F
1) Professor	--	--	--	--	--	--
2) Reader	--	--	--	--	--	--
3) Lecturer	--	01	--	--	--	--
4) Research Associate	--	--	--	--	--	--
5) Others	--	--	--	--	--	--

5. Students Enrollment (Please give the Number of students who were enrolled During the academic year 2010 - 2011.

<u>Courses</u>	<u>No. of male Students</u>	<u>No. of female Students</u>	<u>Total</u>
a) M.A. Part I	14	46	60
b) M.A. Part II	12	28	40
c) M.Sc. Part I	--	--	--
d) M.Sc. Part II	--	--	--
e) Master's Degree (By Research)			
f) M.Phil.	02	10	12
g) Ph.D.	02	22	24
h) Certificate course in Sanskrit	17	39	56
i) Diploma Course in Sanskrit	11	23	34
j) P.G. Dip. Com. Mythology	08	11	19
k) Advanced P.G. Dip. Com. Mythology	--	--	--
l) Certificate course in Manuscriptology	06	19	25
m) Diploma course in Manuscriptology	02	07	09
n) Advanced Diploma in Manuscriptology	02	05	07
Total	76	210	286

6. Number of Students belonging to SC, ST, DT & NT (Please give the number of students belonging to backward classes during the academic year 2008-2009 (Please do not include the number of EBC students)

<u>Total</u>	<u>Male</u>	<u>Female</u>	
Scheduled Castes	--	02	02
Scheduled Tribes	--	01	01
Denotified Tribes & Nomadic Tribes	--	--	--

7. No. of Students qualified of Master's Degree (By Research) M.Phil. Ph.D.

-- 07 01

8. Books/ Research Papers & Articles
published by Teachers.

Dr. Gauri Mahulikar
Head, Department of Sanskrit
Books : -- No
Research Papers & Articles :

- “Dirghatamas: A Mystic Seer of the Rgveda”, East and West Exploring Cultural manifestations, Mumbai November 2010, pp 423-434

Dr. Uma Vaidya
R.G. Bhandarkar Professor
Books : -- 01

Edited jointly – ‘*Mystics in world – Religion*’ published by K.J. Somaiya Prakashan Mumbai 2010.

Research Papers & Articles : 05

1. ‘Science-n-spirituality’ in a book by IFFGRPR-Kandai Prakashana, May, 2010 P. 232-236
2. A special interview published in **ब्राह्मणमानस** on the receipt of Rashtriya Gaurava Award, June, 2010
3. ‘**पैंगीरहस्य-ब्राह्मण**’ Vedic Samshodhana Mandal, Issue, June, 2010.
4. ‘**युगान्त**’ - Iravati Karve & V.D. Karndikar – Mumbai Vidyapeeth & Snehvardhan Prakashan, Pune, October, 2010, Page 31-45
5. ‘Management in Dharmashastra and Arthashastra’ - Sanskrit Bharati – University of Kolkata — March, 2011 – 9th Issue , Page 15-32

Dr. Madhavi Narsalay
Lecturer
Books : --
Research Papers & Articles:

1. Rsi-s in the Taittrīya Āranyaka –Studies in the Aranyakas’ ed Bhagyalata Pataskar Vedic Sansodhan Mandal, Pune 2010 Pages 467-488
2. “Contemporary trends in Sanskrit Periodicals” Shri Jaganath Jyoti Puri, Jan. 2011

9. Participation by Teachers in Seminars Conferences /Symposia of Regional/

National/International importance & Presentation of paper thereat during the Period from 1st April, 2010 to 31st March, 2011.

Dr. Gauri Mahulikar
Head, Department of Sanskrit

1.	Thinkers' Meet on National Level on "Social Justice"	ORF Centre for Study of Indian Knowledge Traditions, Mumbai	Presented views on "Social Justice in the Vedas", on June, 30, 2010
2.	National Seminar on The position of Women as understood from various Smritis, Inscriptions and other Historical Records (300 B.C.-1300A.D.)	The Asiatic Society of Mumbai	Presented a paper on "Position of Women during 300-6—CE" on August, 7, 2010
3.	Two day Workshop on Conservation and Preservation of Manuscripts and Archival material	UGC sponsored UPE project on Digital Preservation of Palm leaf Manuscripts and Mumbai University Library	Organized this event as Co-ordinator of the project on August, 24-25, 2010
4.	Seminar on "Myth: its magic, meaning and function"	Vivek College, Sophaya College and K.J. Somaiya College	Made one hour presentation on "Myth: Types, Scope and significance" on September, 25, 2010
5.	International Conference on "Peace and Harmony"	Dept. of Philosophy under the auspices of APAC	Made a presentation on "Indian Philisophy: a Master key to Global Harmony" on October, 22, 2010
6.	National Seminar on Puranas	Itihas Sankalan Samiti and Vaidik Samshodhan Mandal, Pune	Presented a paper on "Puranatil Bhugola kalpana" (Marathi) on December 5,6, 2010
7.	National Seminar on Vedic Literature	Vedavarshini Pathashala, Valsad, Gujarat	Presented a paper on "Vedonme Rashtrabhavana" (Hindi), on Dec. 19, 2010
8.	National Seminar on "Governance in Ancient India" December 21-23, 2010	Sanskrit Department, Mumbai University and Observer Research Foundation (ORF), Mumbai	Organized the three day seminar and presented a paper on "Sources of Revenue in Kautiliya Arthasastra"

9.	Workshop on “Strategic Transformation of Sanskrit Institutes in India”	World Sanskrit Book Fair, organized by Rashtriya Sanskrit sansthan, Sanskrit Bharati.	Presented views as team leader on “Need to Contextual Relevance” and “Future Research Prospects” Jan 9, 2011
10.	Workshop on “Alamkaras”	Ruia college and Maharshi Vyasa Pratishthan	Gave keynote address on “Vedatil ASlamkara” (Marathi) January, 29, 2011
11.	Seminar on Influence of English, Sanskrit and Hindi on Marathi	Rajarshi Shahu College, Latur	Presented key note paper on “Influence of Sanskrit on Marathi” (Marathi) February, 25, 2011

Dr. Uma Vaidya
R.G. Bhandarkar Professor

1.	Modern Sanskrit Prose Literature	Baroda, February, 2010	Key-note- address,
2.	National Seminar on The position of Women as understood from various Smritis, Inscriptions and other Historical Records (300 B.C.- 1300A.D.)	The Asiatic Society of Mumbai, August, 2010	The position of women as envisaged through Kautillya Arthashastra,”
3.	National Seminar on “Governance in Ancient India”	Sanskrit Department, Mumbai University and Observer Research Foundation (ORF), Mumbai, December 21-23, 2010	“Legal documentation system in the Kautillya Arthashastra,”
4.	Workshop on “Alamkaras”	Ruia college and Maharshi Vyasa Pratishthan, January, 29, 2011	Paper Presented on ‘Shashriya Alankar’ (Marathi)
5.	Status of women as seen through Kautillya Arthashastra,	Kolkatta University, 29 th and 30 th March, 2011	Status of women as seen through Kautillya Arthashastra,”

Dr. Madhavi Narsalay
Lecturer

1	National Seminar on Vedic Studies	Samvidya Institute of Indic studies, Pune	Syaparanas and the Quasi-Soma Drink, 16 August, 2010
2	National Seminar on Chandas and Meters	Vedic Sanshodhan Mandal, Pune University	Mythology of the Meters, 12 December, 2010
3	National Seminar on Vedic Studies	Amrut Varshini Pathshala and Sandipani Rashtriya Sanskrit Mahavidyalaya, Vadodara	Vedo Me Sangeet Vidya, 18 th December, 2010
4	National Seminar on “Governance in Ancient India” December 21-23, 2010	Sanskrit Department, Mumbai University and Observer Research Foundation (ORF), Mumbai	Environmental Awareness in Kautilya Shashtra
5	National Seminar on Indian Hermeneutics	CASS Pune	Hermeneutics a tool to understand Vedic ritual in classical Sanskrit Text

संस्कृत विभागाचे मराठी वर्षवृत्त

एप्रिल २०१० ते मार्च २०११

१) विद्यापीठ विभागाचे विशेष कार्य :-

अ) ज्ञानक्षेत्रात लक्षणीय भर घालणारे :-

ब) समाजाच्या सामाजिक, आर्थिक आणि औद्योगिक विकासाच्या दृष्टिने महत्त्वाचे असणारे कार्य वा घटना-

मुंबई विद्यापीठाच्या संस्कृत विभागाच्या वतीने दरवर्षी संस्कृत सप्ताहाचे आयोजन होत असते. या शैक्षणिक वर्षात २२ ऑगस्ट ते २८ ऑगस्ट या सप्ताहामध्ये प्रस्तुत कार्यक्रम संपन्न झाला. संस्कृत सप्ताहामध्ये पुढील कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.

- शालेय विद्यार्थ्यांसाठी संस्कृत कथाकथन स्पर्धा
- संस्कृत नाट्यस्पर्धा
- हस्तलिखित शास्त्रावरील द्विदिवसीय कार्यशाळा (ज. नेहरु लायब्ररीच्या संयुक्त विद्यमाने)
- नेट-सेट परीक्षांवरील कार्यशाळा
- आधुनिक संस्कृतसाहित्यावर व्याख्याने झाली. श्री. गजानन वैद्य डॉ. राधा (राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान)

२) विभागाने आयोजित केलेली चर्चासत्रे, कार्यशाळा वगैरे -

अ) प्रादेशिक, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर आयोजित केलेली चर्चासत्रे, कार्यशाळा :

- चर्चासत्र – यावर्षी विभागाने या Observer Research Foundation (ORF) या संस्थेबरोबर 'प्राचीन भारतातील शासनव्यवस्था' या विषयावर राष्ट्रीय चर्चासत्र दि. २१ ते २३ डिसेंबर, २०१० या कालावधीमध्ये आयोजित केले. सदर चर्चासत्रामध्ये सुमारे २० विद्वानांनी आपले शोधनिबंध प्रस्तुत केले. उद्घाटक डॉ. संजय पासवान, बीजभाषण डॉ. गिरीश जाखोटीया, समारोप श्री. विनोद तावडे व श्री. दीपक मुकादम.
- कार्यशाळा – मुंबई विद्यापीठातील संस्कृत विभाग डॉक्टरेट पदवीकरिता कार्यरत असणा-या विद्यार्थ्यांकडून चालू असलेल्या कार्यपध्दतीवर थोडा प्रकाशझोत टाकणारे शोधनिबंध सादर केले जातात. संशोधन सभेच्या प्रमुखपदी डॉ. श्रीमती सिंधू डांगे ह्यांची विशेष उपस्थिती व मोलाचे मार्गदर्शन विद्यार्थ्यांना प्राप्त होते. या वर्षीची मार्गदर्शनपर कार्यशाळा शुक्रवार, ८, एप्रिल, २०११ रोजी संपन्न झाली.

ब) परिषदा, व्याख्याने, परिसंवाद :-

१. डॉ. श्रीपाद भट (टि. म. वि.) – मीमांसादर्शन – २४ सप्टेंबर, २०१०
२. डॉ. मल्हार कुलकर्णी (HIT मुंबई) – न्याय दर्शन व शाब्दबोध – ८, ऑक्टोबर, २०१०
३. डॉ. अकलुजकर – संस्कृत भाषेची सद्यःस्थिती - ८, जानेवारी, २०११
४. केंब्रिज विद्यापीठातील विद्वान – डॉ. क्लॅकसन यांच्याशी विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी तसेच व्याख्यात्यांनी अनौपचारिक चर्चा केली (४, जानेवारी, २०११)
५. प्रो. लू योंग लू यांनी भारतीय व चायनीज साहित्याचा तौलानिक अभ्यास या विषयावर व्याख्यान दिले.
- १३ फेब्रुवारी, २०११

३) अन्य विभागांच्या सहकार्यांनी विभागाने आयोजित केलेले कार्यक्रम :-

अभ्याससहल – (३ व ४ मार्च, २०११) – संस्कृत विभागाच्या २० प्रतिनिधींनी या उपक्रमामध्ये सहभाग घेऊन धुळे येथील समर्थ वाग्देवता मंदिर आणि वि. का. राजवाडे संग्रहालयाला भेट दिली. या सहलीमध्ये इतिहास संशोधक समितीचेही काही प्रतिनिधी सहधारी झाले होते. याशिवाय तपोवन येथील यज्ञाधिष्ठित शैतीप्रकल्प व चैतन्यवन येथील वनौषधि-लागवड, नक्षत्रवन यांनाही भेट दिली

५) विभागातील शिक्षकांनी केलेली महत्त्वपूर्ण कामगिरी आणि त्यांना इतर विद्यापीठे संस्था, राज्य आणि केंद्रशासन यांकडून मिळालेले गुणवत्ता पुरस्कार. ----

६) विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी राज्य, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तरावर क्रोडा, वक्तृत्वस्पर्धा व अन्य सांस्कृतिक कार्यक्रम यांमध्ये केलेले विशेष उल्लेखनीय कार्य, मिळविलेली पारितोषिके :-

- श्री अजय पेंडसे व श्री अनिकेत पेंडसे या विद्यार्थ्यांनी स. प. महाविद्यालय, पुणे यांच्यातर्फे आयोजित केल्या जाणा-या राज्यस्तरीय विद्यार्थी चर्चासत्रामध्ये मुंबई विद्यापीठाचे प्रतिनिधित्व केले. यात श्री अनिकेत पेंडसे याला उत्तेजनार्थ पारितोषिक मिळाले.

७) विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या योजनांचा विभागास झालेला लाभ :-

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून विभागाला दोन प्रकल्प मंजूर झाले आहेत.

- १) आंतरशाखीय प्रकल्प – तत्त्वज्ञान विभाग व अरेबिक विभाग यांच्याबरोबर कु. शकुंतला गावडे यात संशोधन सहाय्यक म्हणून काम करतात.
- २) मुंबई विद्यापीठ ग्रंथालय विभागाबरोबर तालपत्रातील हस्तलिखितांचे संवर्धन करण्याविषयीचा प्रकल्प. डॉ. सुजाता कानिटकर व श्रीमती वंदना लेले या प्रकल्पाच्या संशोधन सहाय्यक म्हणून काम पाहतात.

अ) विभागातील शिक्षकांनी इतर विद्यापीठात दिलेली व्याख्याने :-

Dr. Gauri Mahulikar :

- Gave lecture in AVID Group of ESSAR Education, Mumbai on “Devi: Origin and Development” on April, 05, 2010 (PowerPoint Presentation)
- Gave lecture in AVID Group of ESSAR Education, Mumbai on “Parvati, Durga, Kali” on April, 08, 2010 (PowerPoint Presentation)
- Gave three lectures on “Understanding Devi” at Vadinar, Jamnagar, during May 31-June 3, 2010. (PowerPoint Presentation)
- Gave a speech in Hindi on the 54th anniversary of LIC at LIC office, Santacruz on “Yogaksemam vahamyaham” on September, 1, 2010
- Gave three lectures in Padeshastri Vyakhyanmala at Vadodara on “Incarnation: Theory, Origin and Development, Dashavatara: Symbolism and Vishvatma Rama on November, 27-29, 2010
- Gave a lecture on “Indian Aesthetics” arranged by AVID at Kala Ghoda Festival, on February, 12, 2011

Dr. Uma Vaidya :

Special lectures delivered – 12

- Gave an Inaugural address on Sanskrit Sambhāṣaṇam arranged by Sanskrit Bharati at Gurukul, Badlapur on 5th May, 2010.
- Inaugural address Shankaracharya Jayanti Mahostava at at Shankaramattam, on 13th May, 2010
- A Special speech on ‘Policies of Parashurama and Kautilya’ on Parashuram Jayanti at Chittapavan Sangh, Nagpur on 16th May, 2010.
- Two special lectures on ‘Yogavasistha’ at Nagpur, on 25th and 26th January, 2011.
- Delivered a lecture on युद्धकांड in the रामायण at Balsad on 24th February, 2010.
- Delivered four lectures on Research Methodology, resource person arranged by University of Saurashtra on 9th and 10th March, 2011.
- Delivered a lecture on Geetarahasya, Tilak Mandir on 20th March, 2011

Dr. Madhavi Narasalay :

- Delivered a lecture on **Manufacturing gods in the Age of Globalisation** for the Refresher- Course in Social Sciences, organised by the Academic Staff College and the Department of Sociology, University of Mumbai on 5th March 2010
- Participated in the Refresher Course on Contemporary Trends in Indian Languages (Sanskrit, Marathi and Hindi) in September 2010
- Visiting Faculty for Aesthetics, J. J. School of Arts, Department of Metal Works
- Member of the Syllabus Committee, J. J. School of Arts, Department of Metal Works
- Religious Expert for the Reality Show “Mahayatra” telecasted on STAR PLUS

ब) इतर विद्यापीठातील शिक्षकांनी विभागात दिलेली व्याख्याने :-

१. डॉ. श्रीपाद भट (टि. म. वि.) – मीमांसादर्शन – २४ सप्टेंबर, २०१०
२. डॉ. मल्हार कुलकर्णी (IIT मुंबई) – न्याय दर्शन व शाब्दबोध – ८, ऑक्टोबर, २०१०
३. डॉ. अकलुजकर – संस्कृत भाषेची सद्यःस्थिती - ८, जानेवारी, २०११
४. केंब्रिज विद्यापीठातील विद्वान – डॉ. क्लंकसन यांच्याशी विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी तसेच व्याख्यात्यांनी अनौपचारिक चर्चा केली (४, जानेवारी, २०११)
५. प्रो. लू योंग लू यांनी भारतीय व चायनीज साहित्याचा तौलानिक अभ्यास या विषयावर व्याख्यान दिले. - १३ फेब्रुवारी, २०११

१) विभागात व्यक्तिगत तसेच विभागीय संशोधन प्रकल्प चालू असल्यास व त्यांना विद्यापीठ अनुदान मंडळ, आय सी. एस. एस. आर. वगैरे संस्थाकडून अनुदान मिळालेले असल्यास त्या प्रकल्पाची माहिती :

1. Major Research Project on “Environmental Science – Texts in Sanskrit” – in December, 2010 completed with UGC assistance, individually carried out by Dr. Uma Vaidya.
2. Exploring the Theological discourse on peaceful co-existence through text analysis under UPE Scheme.
Principal Investigator & – Dr. Madhavi Narsalay
Co- Investigators – Dr. Uma Vaidya, Dr. Gauri Mahulikar
3. Digital Preservation of Palm Leaf Manuscripts UGC Projects under UPE Scheme
Principal Investigator – Dr. Gauri Mahulikar
Co- Investigator – Dr. Uma Vaidya
Co-ordinator – Dr. Madhavi Narsalay
4. Co-investigator for the Project on the Critical Edition of the Sahyadrikhanda, Asiatic Society Mumbai, Individually carried out by Dr. Madhavi Narsalay